gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Stedebouw, Duurzaamheid en Omgevingsbeleid
Behandelaar: A. van der Gun

Voorstelnr. 3644
Barneveld, 13 augustus 2024
Portefeuillehouder: J. de Heer-Verheij

Onderwerp: Halfjaarlijkse voortgangsrapportage 2024 Programma Duurzaamheid

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van de halfjaarlijkse voortgangsrapportage 2024 Programma Duurzaamheid
2. Ter kennisname delen van de halfjaarlijkse voortgangsrapportage 2024 Programma Duurzaamheid met de gemeenteraad via Rubriek B.

1. Inleiding

De gemeente Barneveld werkt al jaren hard aan een duurzame omgeving. Sinds begin 2022 doet de gemeente dat op programmatische wijze via zes verschillende duurzaamheidsthema's, namelijk:
1. Energie
2. Duurzame mobiliteit
3. Klimaatadaptatie
4. Biodiversiteit en Groen
5. Circulaire Economie
6. Duurzaam Voedselsysteem

Door programmatisch te werken aan de thema's, leggen we makkelijker verbindingen, zijn we meer flexibel en kunnen we gaan bijsturen wanneer nodig op basis van monitoring. Met de halfjaarlijkse voortgangsrapportage geven we de status weer van de activiteiten uit het jaarplan 2024 van het Programma Duurzaamheid.

2. Beoogd effect

Het Programma Duurzaamheid biedt inzicht door een overzicht te geven van alle bestaande afspraken en beleidsstukken en wat die met elkaar verbindt. Het is gericht op de periode tot en met 2026. Door te monitoren op behaalde resultaten en impact, kan er doelgericht bijgestuurd worden.

3. Argumenten

De halfjaarlijkse voortgangsrapportage is de wijze waarop er vanuit het Programma Duurzaamheid sinds de start in 2022 gerapporteerd wordt over de voortgang van activiteiten.

4. Kanttekeningen

Borgen duurzaamheid organisatie breed

Het behalen van de duurzaamheidsdoelen is niet alleen afhankelijk van het Programma Duurzaamheid. Het is belangrijk dat alle medewerkers en bestuurders zich bewust zijn van onze duurzaamheidsdoelstellingen en die een plek weten te geven in hun eigen werk en portefeuille.

5. Financiën

Dit voorstel betreft geen financiële consequenties.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Niet van toepassing

b) Communicatie

Niet van toepassing

7. Vervolgstap

Begin 2025 volgt de voortgangsrapportage 2024 en jaarplan 2025, inclusief monitor van het Programma Duurzaamheid. Daarmee informeren we over de status van de activiteiten uit 2024, kijken we vooruit naar de activiteiten in 2025 en geven we inzicht in hoe we ervoor staan ten opzichte van onze doelen.

8. Bijlagen

Halfjaarlijkse voortgangsrapportage 2024 Programma Duurzaamheid

Duurzaam Barneveld

Programma Duurzaamheid

Voortgangsrapportage augustus 2024

gemeente Barneveld

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Voortgang programma	4
Thema Energie	5
Thema Duurzame Mobiliteit	7
Thema Klimaatadaptatie	8
Thema Biodiversiteit en Groen	10
Thema Circulaire Economie	12
Thema Duurzaam Voedselsysteem	14
Bijlage Jaarplan 2024	15

gemeente Barneveld

Inleiding

In deze voortgangsrapportage van het Programma Duurzaamheid geven we de status weer van de activiteiten van het jaarplan 2024. Dit is een beknopte rapportage.

We zijn ons ervan bewust dat we niet alles wat de gemeente doet op het gebied van duurzaamheid hierin weergeven. We bieden hiermee overzicht en geven inzicht in wat er zoal speelt.

Context
Het Programmaplan Duurzaamheid is in het voorjaar van 2022 vastgesteld door het college en in april ter kennisgeving gedeeld met de gemeenteraad. In het plan werken we met zes duurzaamheidsthema's, namelijk Energie, Duurzame Mobiliteit, Klimaat-adaptatie, Biodiversiteit en Groen, Circulaire Economie en Duurzaam Voedselsysteem. Voor al deze thema's zijn richtinggevende doelen opgenomen in het Programmaplan. Doel van het Programma Duurzaamheid is om te verbinden, te versterken en te prioriteren tussen de verschillende thema's. Dat doen we onder andere door te werken aan programma-activiteiten, die bijdragen aan meerdere doelen.

In deze rapportage leest u per thema wat de status is van de activiteiten uit het jaarplan 2024 van het Programma Duurzaamheid. Daarnaast leest u per thema de belangrijkste ontwikkelingen.

Voortgang programma

Vanuit het programma duurzaamheid stellen we jaarlijks een jaarplan op met daarin focusactiviteiten. Dat gaat om de belangrijkste activiteiten die bijdragen aan de programmadoelen en ambitie. In dit hoofdstuk geven we de voortgang weer van de activiteiten uit het jaarplan 2024, zowel programma-activiteiten als activiteiten per thema. Het jaarplan 2024 is hier terug te lezen.

2.1.1. Programma ontwikkelingen

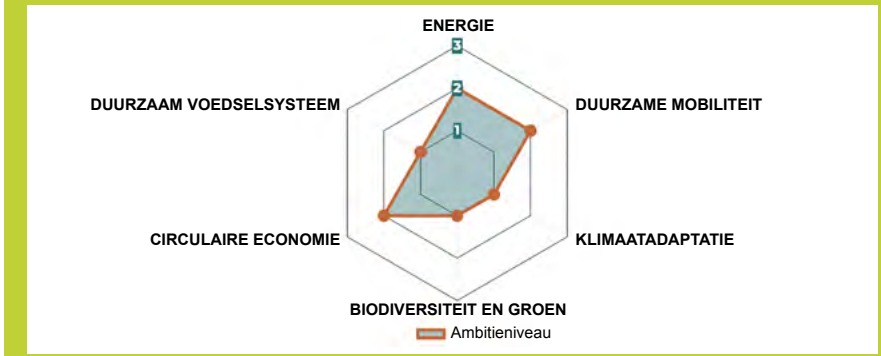
- Voortzetting taskforce netcongestie. Sinds begin 2024 is de interne taskforce netcongestie opgericht om in kaart te brengen wat de impact van netcongestie is op geplande ontwikkelingen en aanbevelingen te doen voor de aanpak en rol van de gemeente. Denk hierbij aan wat we op moeten pakken op welk schaalniveau (strategisch, tactisch en operationeel) en hoe we aansluiten op en gebruik maken van de aanpak in de regio. Meteen na het zomerreces verschijnt een memo met de resultaten van dit eerste half jaar. Tegelijkertijd is duidelijk dat er meer nodig is. Het is nodig de taskforce van kracht te laten zijn om te werken aan alternatieve oplossingen voor die ontwikkelingen die mogelijk onder druk komen te liggen.

2.1.2. Status overkoepelende programma- activiteiten

UITGELICHT

Doorontwikkeling afwegingskader

Het afwegingskader duurzaamheid is een tool dat ondersteunt bij het vertalen van duurzaamheidsambities naar projectniveau. Het doel is om uiteindelijk voor vrijwel alle projecten te werken met de tool en daarmee o.a. vast te leggen welke duurzaamheidskeuzes er gemaakt worden en waarom. Dit doen we vanaf de projectopdracht tot en met realisatie, zodat we kunnen evalueren in hoeverre ambities gehaald zijn, en waarom deze wel of niet gehaald zijn. Het afwegingskader wordt nu ook ingezet bij enkele aanbestedingen. Dit helpt ons verder bij de ontwikkeling door ook input van de markt te krijgen. Met projectleiders Leefomgeving zijn we het eerste half jaar van 2024 bezig met het verder ontwikkelen van het afwegingskader duurzaamheid.

Figuur 1 Voorbeeld ambitieweb uit het Afwegingskader duurzaamheid

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting (Verloopt volgens planning / Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom)
Inspiratie-en kennissessies	Heel 2024	In uitvoering	
Verder ontwikkelen monitor programma	Heel 2024	In uitvoering	
"De Buurt In"	Heel 2024	In voorbereiding	.
Raadsmemo impact netcongestie op geplande ontwikkelingen	Q2	Afgerond, vertraagd	Memo is vertraagd vanwege nieuwe ontwikkelingen bij Liander en TenneT. Om deze te verwerken en de gemeenteraad zo volledig mogelijk te informeren, is er voor gekozen begin Q3 het memo te delen.
Pilot-project met Afwegingskader integrale duurzaamheidskeuzes	Q1-Q3	In uitvoering	

2.2 Thema Energie

In 2050 zijn we energie-en C02-neutraal.
Op het thema Energie ligt de prioriteit voor 2024 op de uitvoering van de warmte-visie en daarmee met name op de aanpak van energiearmoede en de slechtst geïsoleerde woningen in Barneveld. Overige activiteiten zijn ter ondersteuning daaraan, bijvoorbeeld de realisatie van duurzame energie, samenwerking in de regio, het slim omgaan met beperkte netwerkcapaciteit. Ook blijven we inzetten op het geven van het goede voorbeeld door ons eigen vastgoed te verduurzamen en te werken met de CO2 prestatieladder.

2.2.1. Ontwikkelingen

- Op 18 juni vond de bijeenkomst ‘Eerste Hulp bij Netcongestie’ voor en door lokale ondernemers plaats, waar middels een paneldiscussie gesproken werd over praktische oplossingen ‘Achter de Meter’, energiebesparing en financiering van energieoplossingen. De bijeenkomst werd geopend door wethouders Wim Oosterwijk en Jolanda de Heer. Bijna 100 Barneveldse ondernemers kwamen samen om zich te laten informeren over wat zij zelf kunnen doen aan de schaarste op het stroomnet. De rode draad van de bijeenkomst; meten = weten!

- Onderdeel van het versterken van het elektriciteitsnet betreft het plaatsen van middenspanningsstations in de woonwijken. Naar verwachting zal in sommige wijken het aantal middenspanningsstations verdrievoudigd moeten worden.
  De gemeente heeft in samenwerking met Liander een programma opgesteld van de plaatsing van nieuwe middenspanningsstations binnen woonwijken, waarbij rekening wordt gehouden met kwetsbare wijken (met zwakker elektriciteitsnet) die voorgang krijgen in de planning.

- Binnen de gemeente wordt momenteel onderzoek gedaan naar de kansen van monovergisting – het vergisten van dierlijke mest om biogas te maken. Biogas kan worden gebruikt om warmte (groen gas) en elektriciteit te produceren.

- We zijn in overleg met de provincie en regiogemeenten over de impact van natuurvriendelijk isoleren op gemeentelijke acties rondom de isolatie van woningen. Voor meer informatie, zie 2.5.1. onder Biodiversiteit en Groen.

UITGELICHT

Raadswerkbezoek Monovergisting
In mei vond een raadswerkbezoek plaats aan Loonbedrijf Dekker in Putten, daar werkt een agrariër al bijna 20 jaar met covergisting – wat grote overeenkomsten heeft met monovergisting. Tijdens het werkbezoek deelde de ondernemer zijn ervaring met en kennis over het vergistingsproces, maar ook over het rendabel maken van de businesscase, het vergunningsproces en meer.
Op de foto staan verschillende belanghebbende voor monovergisting waaronder alle wethouders en enkele raadsleden van de gemeente Barneveld, vertegen-woordigers van LTO, Waterschap Vallei-Veluwe, Stuurgroep de Glind, argrariërs vanuit de Glind en verschillende ambtenaren.

2.2.2. Status activiteiten thema Energie

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting ■ Verloopt volgens planning ■ Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom
Aanpak Energie- en geldbesparing	Heel 2024	In uitvoering	
Herijking Regionale Energie Strategie 2.0	Q2	Vertraagd, in voorbereiding.	In Q3 2024 wordt gewerkt aan een nieuwe energievisie Foodvalley, met nadruk op wat er wél kan. De herijking van de RES volgt later in 2025.
Energiehub Harselaar	Heel 2024	In uitvoering	
Opstellen en vaststellen CO2 reductieplan	Q1 - Q2	Vertraagd, in uitvoering	Gesprek met de raad volgt in het najaar over de CO2 rapportage, waarbij de stand van zaken gedeeld worden en we het gaan hebben over de dilemma's en het vervolgproces. Vervolgens is het doel om in 2025 met een overzicht van afspraken en concrete maatregelen te komen.
EnergieWEB van start	Q1 - Q2	Afgerond	
Update Warmtevisie	Q2	Vertraagd, in uitvoering	Capaciteit is met name gaan zitten in de uitwerking van de nadere overeenkomst en buurtrealisatieplan met Liander. Aanpak wordt nu om in 2025 een Energievisie op te stellen, dit geldt als een beleidsprogramma onder de omgevingswet. De Energievisie bevat een combinatie van de warmtevisie en een energievisie. Eind 2024 volgt hiervoor een plan van aanpak, inclusief evaluatie van huidige warmte - en energievisie.

2.3 Thema Duurzame Mobiliteit

We werken aan de helft minder CO2-uitstoot door mobiliteit in 2030 en klimaat-neutraal zijn in 2050. *Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026.*

2.3.1 Ontwikkelingen

- Vanaf 1 juli 2024 zijn organisaties met 100 of meer werknemers – dus ook de Gemeente Barneveld – verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van de medewerkers. Dit heet de Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit. Deze informatie is cruciaal voor het duurzamer maken van mobiliteit. Uiterlijk 30 juni 2025 moeten de gevraagde gegevens over 2024 zijn ingediend bij de Omgevingsdienst.

- Van 9 t/m 15 september organiseren Slim op weg Regio Foodvalley en Love to Ride de Fiets naar je werk week! De hele week worden er verschillende activiteiten in de regio georganiseerd om zoveel mogelijk mensen op de fiets te krijgen én te houden.

- Vanaf 24 september 2024 kunnen bedrijven subsidie ‘SPRILA’ aanvragen voor de aanschaf van laadinfra, voor de aanschaf van een stationaire batterij en voor advies over laadinfra. SPRILA is de afkorting van Subsidieregeling Private Laadinfrastructuur bij bedrijven.

UITGELICHT

Meer deelauto’s in Barneveld

Drie nieuwe deelauto’s zijn te gebruiken in Barneveld. Bij het Theaterplein, Station Barneveld-Zuid en de Rozenstraat is een nieuwe Greenwheels deelauto te vinden. Autodelen zorgt voor minder auto’s op de weg en voor de deur, zo komt er meer ruimte op straat wat bijdraagt aan de leefbaarheid van de buurt. Eén optimaal gebruikte deelauto staat gelijk aan 14 privéauto’s op straat. Naast het gebruik van een deelauto van Greenwheels, is dat ook mogelijk via een platform als Snappcar, waar auto’s van particuliere verhuurders te vinden zijn.

- Door het kosteloos invullen van de Mobiliteitsindex kunnen werkgevers direct weten hoe hun beleid ervoor staat vergeleken met andere werkgevers en branchegenoten. Wat kan beter, waar liggen kansen? Werkgevers ontvangen een persoonlijk rapport met concrete adviezen en tips waar ze mee aan de slag kunnen.

- Eind dit jaar volgt de herijking van de laadvisie.

2.3.2 Status focusactiviteiten thema Duurzame mobiliteit

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting — Verloopt volgens planning / Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom
Heel 2024: Uitvoeren Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley	Heel 2024	In uitvoering	
Nieuw Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan opstellen	Start in Q3 - Q4	Vertraagd	Naar verwachting stelt de raad medio 2025 de Omgevingsvisie Barneveld 2040 vast. Als uitwerking van de Omgevingsvisie Barneveld 2040 volgt het opstellen van een beleidsprogramma waarin wordt bepaald hoe we de mobiliteitsdoelen uit de omgevingsvisie willen bereiken. Dat beleidsprogramma zal het huidige GVVP gaan vervangen.

2.4 Thema Klimaatadaptatie

In 2050 zijn we klimaatadaptief en klimaatbestendig

We willen voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering. De focus voor 2024 ligt op het afronden, vaststellen en uitvoeren van het Klimaatadaptatieplan dat aandacht besteedt aan opgaven op het gebied van hitte, droogte, wateroverlast en waterveiligheid. Daarnaast worden klimaatadaptieve, infrastructurele projecten voorbereid en uitgevoerd, die al in een eerder stadium zijn geïnitieerd.

2.4.1 Ontwikkelingen

- VVanaf 2 juni 2023 tot 31 mei 2024 hebben we de natste periode van 365 dagen gehad in Nederland sinds het begin van de metingen in 1906. Verder waren April en mei waren met respectievelijk 93 en 122 millimeter neerslag de natste april en mei sinds ooit gemeten.Op 2 mei kwamen hevige buien over de gemeente Barneveld waardoor verschillende straten onderwater kwamen te staan. Vooral in Voorthuizen was veel regen gevallen.
- Verder kent 2024 de warmste lente ooit gemeten op aarde. Met een gemiddelde temperatuur van 11.8 graden Celsius was het ongeveer 2 graden warmer dan de ‘normale’ temperatuur.
- In 2025 moeten de stresstesten geactualiseerd worden, o.a. op basis van de KNMI-klimaatscenario’s die dit jaar worden verwerkt in nieuwe digitale kaarten.
- De provincie Gelderland heeft de Routeplanner: “Samen naar een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving Gelderland” uitgebracht met als basis de landelijke maatlat van het Rijk voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving. Dit is opgesteld aan de hand van vragen en opgaven over klimaat-adaptief bouwen vanuit verschillende organisaties waaronder Gelderse gemeentes, waterschappen, woningcorporaties en andere relevante organisaties. De route-planner streeft naar een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving. Op vrijdag 9 augustus heeft de KlimaatKeet van Gewoon Dóén voor het gemeentehuis Barneveld gestaan. In de KlimaatKeet hebben inwoners advies gekregen over het afkoppelen van regenwater van het riool en het klimaatbestendig maken van de tuin.

2.4.2 Status focusactiviteiten thema Klimaatadaptatie

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting — Verloopt volgens planning / Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom
Opstellen en vaststellen klimaatadaptatieplan	Q1-Q3	In uitvoering	
Reconstructie Hoevelakenseweg	Heel 2024	Vertraagd, in voorbereiding	De reconstructie wordt nu civieltechnisch voorbereid. Het aanbestedingstraject start in oktober 2024 en de uitvoering start in het eerste kwartaal 2025.
Voorbereiding reconstructie Wolweg	Heel 2024	In uitvoering	
Afkoppelen Garderen Bomenbuurt	Q1-Q2	Vertraagd, in uitvoering	De aanbesteding is in april gestart en de uitvoering staat gepland na het zomerreces.
Uitvoeren lokaal Hitteplan (indien nodig)	Q2-Q3	Afgerond	

UITGELICHT

Reconstructie Churchillstraat

De Churchillstraat is gereconstrueerd vanwege groot onderhoud en verkeersveiligheid. Daarbij is onder de rijbaan een waterbergende fundering aangebracht om wateroverlast bij hevige neerslag te minimaliseren.

Deze fundering heeft veel holle ruimtes om water te bergen en heeft de benodigde draagkracht voor het verkeer. Het water kan via deze fundering in de bodem infiltreren en wordt niet meer via de riolering naar de rioolwaterzuivering afgevoerd. Daarnaast zijn meerdere bomen geplant en groeiplaatsverbeteringen gerealiseerd. Dit garandeert een duurzame groeiontwikkeling tot volwassen bomen. De bomen gaan zorgen voor onder meer het tegengaan van hittestress. Met deze maatregelen is een meer klimaatadaptieve straat gerealiseerd.

2.5 Thema Biodiversiteit en Groen

We behouden en versterken de biodiversiteit in Barneveld de komende jaren

Vanuit het thema Biodiversiteit en Groen werken we onder andere aan het uitvoeren van het Biodiversiteitsplan en op het (door) ontwikkelen van beleid. Ook richten we ons op het zichtbaar maken van dat wat we buiten al doen.

2.5.1 Ontwikkelingen

- Er is een nieuwe landelijke werkwijze Natuurvriendelijk isoleren (NVI) die implicaties kan opleveren voor lopende isolatieprojecten. Woningeigenaren zijn verplicht op een natuurvriendelijke manier te isoleren met de inzet van gecertificeerde bedrijven. Er komt een landelijk maximum percentage van 6% over 3 jaar tijd (het eerste jaar 3%, het tweede jaar 2% en het derde jaar 1%) per CBS buurt voor de particulieren woningen die geïsoleerd mogen worden. We onderzoeken de implicaties hiervan voor zowel lopende isolatieprojecten als particuliere initiatieven.
- Sinds mei 2023 zijn verschillende herstelprogramma's actief op de gehele Veluwe om dit Natura2000 gebied te verbeteren. Eén van deze herstelprogramma's is de recreatiezonering. Het recreatiezoneringsplan Veluwe is opgesteld en in werking gezet door de provincie Gelderland. Dit heeft als doel om te werken aan een betere balans tussen de ruimte voor de natuur en recreatie. Binnen het grondgebied van de gemeente Barneveld lopen op dit moment drie projecten, waar we actief bij betrokken zijn als gemeente.
- Het ontwikkelingsfonds platteland is financieel gegroeid, en kan daardoor meer kansen bieden voor financiële bijdragen bij projecten welke het landelijke gebied kunnen versterken. Uit dit ontwikkelingsfonds platteland wordt bijvoorbeeld Dorpen in het Groen gefinancierd, wat in 2024 in Voorthuizen zal plaatsvinden.

2.5.2 Status focusactiviteiten thema Biodiversiteit en Groen

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting (Verloopt volgens planning / Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom)
Uitvoeren biodiversiteitsplan	Heel 2024	In uitvoering	
Opstellen en vaststellen bomenbeleidsplan	Heel 2024	In uitvoering, vertraagd	Zit in de analysefase en in september start de participatiefase. De verwachting is dat het beleidsplan in december 2025 in de gemeenteraad wordt behandeld.
Opstellen landschapsplan	Heel 2024	In uitvoering	
Handleiding van het Soorten Managementplan	Q2	Vertraagd, in uitvoering	De handleiding is in de afrondende fase, maar we moeten afwachten op verduidelijking van de provincie Gelderland. Hangt samen met natuurvriendelijk isoleren (NVI).
Monitoringsplan	Heel 2024	In uitvoering	

UITGELICHT

Informatieborden inheemse planten

Informatieborden zijn ontwikkeld met QR-codes die verwijzen naar de gemeentelijke internetpagina over biodiversiteit en groen. Inmiddels zijn de eerste informatieborden ook geplaatst binnen de gemeente Barneveld. Deze informatieborden zijn geplaatst op plekken waar inheemse mengsels zijn ingezaaid die bijdragen aan de versterking van de biodiversiteit. Aan de hand van deze borden maken we bewoners niet alleen bewust van de waarde van biodiversiteit, maar moedigen hen ook aan om zelf actief bij te dragen aan het behoud ervan. Daarnaast kan de internetpagina waartoe met de QR-code naar verwezen wordt ook een platform bieden voor het delen van succesverhalen en tips voor inwoners voor het bevorderen van de biodiversiteit.

2.6 Thema Circulaire Economie

We hebben een 100 procent circulaire economie in 2050

Op het thema Circulaire Economie werken we in 2024 aan de uitvoering van de Actie-agenda Circulaire Economie. We sluiten aan bij concrete projecten en processen en zoeken naar een efficiënte inzet van de beschikbare capaciteit. Ook haken we aan bij de ontwikkeling van de nieuwe Economische visie. We blijven deelnemen aan Living Lab Foodvalley, waarbij we samenwerken met andere regiogemeentes.

2.6.1 Ontwikkelingen

- Partijen zowel binnen als buiten de gemeente zien het belang en de voordelen van circulair denken door verschillende ontwikkelingen. Ondernemers nemen sneller actie om circulariteit toe te passen doordat grondstoffen duurder worden. Daarnaast begint grondstoffen autonomie een steeds belangrijkere rol te spelen. Hierdoor wordt het makkelijker om het gesprek te beginnen en acties aan te jagen of te stimuleren. Voorbeelden zijn samenwerkingen rondom de betonketen en gezond bouwen in de Gelderse Vallei (biobased bouwen).
- Verder wordt meer samengewerkt en kennis gedeeld tussen gemeentes binnen het Living Lab van Regio Foodvalley. Als gemeente Barneveld leren wij veel van deze samenwerking en kennisdeling over best practices.
- Ook wordt intern binnen de gemeente Barneveld meer samengewerkt op het gebied van circulariteit. Zo is het kernteam Circulaire economie in 2023 opgericht waarbinnen verschillende disciplines elkaar inspireren en samenwerken om circulaire opgave aan te pakken en circulariteit meer onder de aandacht te brengen. Dit kernteam is in 2024 gegroeid.
- In samenwerking met de BIK en de Rabobank wordt een Green Deal Harselaar in het leven geroepen: een samenwerking tussen bedrijven op het bedrijventerrein Harselaar die ambitieus zijn als het om duurzaam ondernemen gaat.

2.6.2 Status focusactiviteiten thema Circulaire Economie

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting (Verloopt volgens planning / Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom)
Circulariteit in de standaard uitvoeringseisen van eigen vastgoedontwikkeling	Heel 2024	In uitvoering	
Hernieuwing van het grondstoffenbeleidsplan	Heel 2024	In uitvoering, vertraagd	Het plan van aanpak wordt naar verwachting in Q3 vastgesteld door het college. Het grondstoffenbeleidsplan 2025-2029 wordt in april 2025 in de gemeenteraad besproken. In mei 2025 neemt het college een besluit op het Uitvoeringsplan 2025.
Project Vrijkomend Agrarisch Bebouwen (VAB) circulair slopen	Heel 2024	In uitvoering	
Circulaire mogelijkheden bij project grondbank	Q1-Q2	Afgerond	

UITGELICHT

Kennissessie circulair bouwen in het nieuwe buurthuis Bronveld

Rechts een foto van de kennissessie circulair bouwen in het nieuwe buurt-gebouw Bronveld. Dit gebouw wordt gerealiseerd door de gemeente in samenwerking met aannemersbedrijf Driesten Harskamp. De kennissessie is georganiseerd vanuit het kernteam circulaire economie van de gemeente samen met Driesten Harskamp. Hier hebben de projectleider vastgoed en de aannemer een presentatie gegeven aan team vastgoed, het kernteam circulaire economie en de wethouders Jolanda de Heer-Verheij en Wim Oosterwijk.

Tijdens de presentatie werden de deelnemers meegenomen in het proces om tot een (deels) circulair gebouw te komen door voornamelijk gebruik te maken van losmaakbaar hout (zie de zichtbare balken op de foto). Ook werden verschillende materialen en de circulaire toepassing van deze materialen besproken. Verder werden de verschillende afwegingen voor materiaalkeuze en geleerde lessen uit dit project met de deelnemers gedeeld. Het was een transparante en leerzame bijeenkomst waar kennisdeling en het inspireren van anderen voorop stond.

2.7 Thema Duurzaam Voedselsysteem

Op het thema Duurzaam Voedselsysteem is onze gemeentelijke inzet om de basis op orde te houden. Dit doen we door onze deelname aan het regionale programma van Regio Foodvalley. Met name voor de eiwittransitie en het tegengaan van voedselverspilling zijn we alert op kansen om gemeentelijke pilot/projecten te laten landen in de regio. Dit thema is ook een logische verbinding met het programma Waardevol Landelijk gebied.

2.7.1. Ontwikkelingen

- De nieuwe strategische agenda 2025-2030 wordt nu voorbereid in Regio Foodvalley. Met de portefeuillehouder van het programma Voedsel voor een gezond leven vanuit RegioFoodvalley is besproken welke punten op het thema voedsel de gemeente Barneveld belangrijk vindt.

- Het thema Voedsel voor een gezond leven heeft heel veel raakvlakken met het Programma in oprichting Waardevol Landelijk Gebied. Het helpen zoeken naar andere verdienmodellen voor agrariërs en lokaal geproduceerd voedsel en korte ketens, zijn onderwerpen binnen het landelijk gebied. Daarom zijn gesprekken gaande over het op termijn onderbrengen van ‘Duurzaam Voedselsysteem’ bij het Programma Waardevol Landelijk Gebied.

UITGELICHT

Voedselverspilling tegengaan met Orbisk

Regio Foodvalley startte samen met Orbisk een tweejarig project om voedselverspilling in professionele keukens (horeca, catering, zorginstellingen, opleidingen) te verminderen via monitoring en bewustwording. Alberto’s Italian in Barneveld is de tweede locatie die meedoet aan het project. Orbisk is een startup die met een innovatief monitoringssysteem – bestaande uit een weegschaal en een camera met herkenningssoftware – inzet op vermindering van voedselverspilling. Twee Orbisk-systemen zullen in de komende twee jaar acht restaurants, catering en instellingen helpen om 20 tot 50% voedselverspilling te verminderen. Afgelopen januari is het Orbisk systeem geplaatst in de productiekeuken van Alberto’s. Bij de opening was aanwezig wethouder Jolanda de Heer en een vertegenwoordiger van Regio Foodvalley.

2.7.2. Status Focusactiviteiten thema Duurzaam Voedselsysteem

Focusactiviteit	Planning	Status	Toelichting
Uitvoeringsprogramma Voedsel voor een gezond leven van Regio Foodvalley	Heel 2024	In uitvoering	
Tegengaan voedselverspilling	Heel 2024	In uitvoering	

Verloopt volgens planning Afwijking t.o.v. de planning + toelichting waarom

Bijlage

Jaarplan 2024

Legenda

- Energie
- Duurzame Mobiliteit
- Klimaatadaptatie
- Biodiversiteit en Groen
- Circulaire Economie
- Duurzaam Voedselsysteem
- 1 Goede voorbeeld
- 2 Duurzaam denken en doen
- 3 Iedereen meedoen
- 4 Met partners
- 5 Gebiedsgericht
- 6 Duidelijk verhaal

Overkoepelende programma-activiteiten

Programma- activiteiten zijn activiteiten die bijdragen aan meerdere doelen die we op programmaniveau oppakken

Heel 2024: Inspiratie- en kennissessies

We informeren de gemeenteraad regelmatig via Duurzame Ontmoetingen, waarbij we thema's bespreken die op dat moment relevant zijn. En we enthousiasmeren als programmateam de organisatie met goede voorbeelden en inspiratie. Voorbeeld-onderwerpen zijn biobased en natuurinclusief (ver)bouwen of je tuin en huis klimaatadaptief inrichten. Wanneer gewenst, sluiten we aan we bij duurzame markten voor bewoners.

Heel 2024: Verder ontwikkelen monitor programma

De inzet is om (waar mogelijk) per thema een set van indicatoren te ontwikkelen om inzicht te hebben in het bereiken van de doelen en om vervolgens bij te sturen. Onderdeel van de doorontwikkeling is het operationaliseren van doelstellingen. We streven er naar onze doel-stellingen te vertalen naar 2026: waar zouden we moeten staan? We kiezen voor 2026, omdat het Programmaplan Duurzaamheid 2022-2026 als looptijd heeft.

Heel 2024: 'De buurt in'

We gaan uit van de kracht van lokale kennis en inspiratie. We kijken in een buurt of wijk waar de behoefte ligt, waar we op bestaande structuren kunnen aanhaken en wat volgens de buurtbewoners zélf zou kunnen werken. Dat doen we door naar de bewoners toe te gaan, in samenwerking met de gebieds-regisseurs van de gemeente. Doel is onder andere om op te halen hoe we in onze communicatie over verduurzaming aansluiten bij bewoners. Dit kan per buurt of dorp verschillen. Kernbegrippen hierbij zijn: samen met bewoners, mede-eigenaarschap, en waar mogelijk herkenbare afzenders in de buurt. Acties en middelen worden daarbij slim gecombineerd en ingezet.

Q2: Raadsmemo impact netcongestie op geplande ontwikkelingen

Netcongestie is niet een probleem van maanden, maar speelt in ieder geval tot en met 2029. Ook gaat het niet alleen over energie, maar heeft het over de hele linie van de organisatie grote impact. Daarom werken we onder de vlag van het programma aan de aanpak net-congestie. We komen met een raadsmemo met daarin in beeld wat de impact van net-congestie is op geplande ontwikkelingen en inzicht in onze aanpak.

Q1-Q3: Pilot-project met Afwegings-kader integrale duurzaamheidskeuzes

Het pilot-project voor het Afwegingskader Duurzaamheid is de herinrichting van het Oldenbarneveldplein. De pilot loopt door in 2024 omdat we aansluiten bij alle projectfases tot aan oplevering (waarschijnlijk tweede helft 2024). Op basis van de ervaringen in de pilot kunnen we de tool van het Afwegingskader doorontwikkelen om deze vervolgens te kunnen gebruiken bij meerdere projecten.

Thema Energie

De prioriteit voor 2024 ligt op de uitvoering van de warmtevisie en daarmee met name op de aanpak van energiearmoede en de slechtst geïsoleerde woningen in Barneveld. Overige activiteiten zijn ter ondersteuning daaraan, bijvoorbeeld de realisatie van duurzame energie, samenwerking in de regio, het slim omgaan met beperkte netwerkcapaciteit. Ook blijven we inzetten op het geven van het goede voorbeeld door ons eigen vastgoed te verduurzamen en te werken met de CO_2 prestatieladder.

Heel 2024: Aanpak Energie- en geldbesparing

Het blijft onze prioriteit om energieverbruik terug te dringen door huizen te verduurzamen. We helpen inwoners daarbij door de inzet van Energiecoaches aan huis; door de collectieve inkoop van isolatiemateriaal en (hybride) warmtepompen; door besparingsacties in Barneveld, Voorthuizen en Garderen; door de inzet van het Energieloket, de website, het spreekuur in de bibliotheek en de Energiekeet; en door het aanbieden van de Toekomst-bestendig Wonen Lening.

Heel 2024: Energiehub Harselaar

Een nieuwe fase is aangebroken. De haalbaar-heidsstudie die we als gemeente hebben gefaciliteerd is eind 2023 afgerond. Het is aan de bedrijven op Harselaar om hier mee verder te gaan. Als gemeente blijven we betrokken en faciliteren we wanneer gewenst en/of nodig.

Q1-Q2: EnergieWEB

Vanaf 1 januari gaan we als gemeente onze energie anders inkopen via EnergieWEB. Dat betekent dat we in de loop van 2024 lokale duurzame energie kunnen gaan inkopen en contracten kunnen afsluiten met lokale aanbieders. Het is nu nog een focusactiviteit, maar het is de verwachting dat EnergieWEB vanaf 2025 onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering van de gemeente.

Q2: Herijking Regionale Energie Strategie 2.0

Deze herijking is onder andere afhankelijk van het nieuwe windbeleid van de provincie en de daar aan voorafgaande MER wind, MER wespendief en MER Utrecht.

Q1- Q2: Opstellen en vaststellen CO_2 reductieplan

Met het CO_2 reductieplan kijken we gemeente-breed naar de uitstoot van broeikasgassen en de impact van huidig beleid daarop. Het plan heeft impact op meerdere thema's uit het programma Duurzaamheid. Het CO_2 reductie-plan zal in 2024 ter besluitvorming worden voorgelegd.

3 5 6

Q2: Update warmtevisie

De warmtevisie is eind 2021 vastgesteld. We zien nu al zo veel ontwikkelingen, dat het nodig is deze te herijken. Dat komt met name doordat we nu weten dat collectieve warmtenetten niet haalbaar zijn in Barneveld. Dat betekent wat voor onze strategie en aanpak. Dat verwerken we in deze update van de warmtevisie.

Thema Duurzame Mobiliteit

De activiteiten voor 2024 komen voort uit de regionale Bereikbaarheidsagenda. In 2030 zal de mobiliteit in de regio een stuk duurzamer plaatsvinden. De doelstellingen uit het Klimaatakkoord, die terugkomen in regionale mobiliteitsprogramma's van de provincies Gelderland en Utrecht, zijn duidelijk: de helft minder CO_2-uitstoot door mobiliteit in 2030 en klimaatneutraal zijn in 2050.

3 4

Heel 2024: Uitvoeren Bereikbaarheidsagenda regio Foodvalley

In 2024 wordt de werkgeversbenadering gecontinueerd en opgeschaald zoals beschreven in het Uitvoeringsplan Slimme Mobiliteit Regio Foodvalley 2024. Daarnaast willen wij in 2024 met een brede fietscampagne in de regio de fiets positioneren als hét vervoermiddel voor de korte ritten. Daarnaast is de Bereikbaarheidsagenda gericht op verduurzaming van het goederenvervoer, ontwikkeling van laadinfrastructuur en regionale afstemming op parkeerbeleid.

1 2 6

Q3- Q4 Nieuw Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan opstellen

Na het vaststellen van de Omgevingsvisie willen we een nieuw Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (of een plan onder een andere titel) maken. Dit plan beschrijft hoe we de doelen van de Omgevingsvisie willen bereiken. Duurzame Mobiliteit is daar een belangrijk onderdeel van.

Thema Klimaatadaptatie

We willen voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering. De focus voor 2024 ligt op het afronden, vaststellen en uitvoeren van het Klimaatadaptatieplan dat aandacht besteed aan opgaven op het gebied van hitte, droogte en wateroverlast. Daarnaast worden klimaatadaptieve, infrastructurele projecten voorbereid en uitgevoerd, die al in een eerder stadium zijn geïnitieerd.

3 6

Q1-Q3: Opstellen en vaststellen Klimaatadaptatieplan

De eerste helft van 2024 wordt benut om de planvorming af te ronden en het besluitvormingsproces te doorlopen. Onderdeel van het plan is een uitvoeringsprogramma voor de periode 2024 t/m 2027. De raad wordt in het voorbereidende proces nogmaals geconsulteerd.

1 3

Heel 2024: Reconstructie Hoevelakenseweg

Samen met groot onderhoud en verkeersmaatregelen wordt de weg klimaatadaptiever ingericht door een hemelwaterriool aan te leggen. Bewoners worden actief benaderd om, geheel ontzorgd, op eigen terrein af te koppelen. De kans op wateroverlast wordt fors kleiner.

1 3

Heel 2024: Reconstructie Wolweg

Samen met groot onderhoud en verkeersmaatregelen wordt de weg klimaatadaptiever ingericht door de aanleg van een hemelwaterriool. Bewoners worden actief benaderd om, geheel ontzorgd, op eigen terrein af te koppelen. Ook worden daar waar mogelijk plantvakken langs de weg aangelegd en bomen geplant. Het plan is een eerste concept dat nog verder uitgewerkt moet worden waarbij een participatietraject wordt doorlopen.

1 3

Q1-Q2: Afkoppelen Garderen bomenbuurt

Alle woonstraten in deze buurt worden afgekoppeld door het regenwater via verticale infiltratiebuizen in de bodem te brengen. De kans op lokale wateroverlast, maar ook in het wateroverlastgevoelige Garderense centrum, wordt sterk verkleind. Het diepe grondwater op de Veluwe, de grootste zoetwatervoorraad van Nederland, wordt juist aangevuld.

3 4 6

Q2-Q3: Uitvoeren lokaal Hitteplan (indien nodig)

Begin 2024 wordt het lokale Hitteplan bestuurlijk vastgesteld. Het plan bevat afspraken over verantwoordelijkheden en maatregelen. Dit plan treedt bij langere periodes van hitte in werking. Organisaties en (zorg)professionals en mantelzorgers worden over de verwachte hitte geïnformeerd.

Thema Biodiversiteit en Groen

Vanuit het thema Biodiversiteit en Groen werken we onder andere aan het uitvoeren van het Biodiversiteitsplan en op het (door) ontwikkelen van beleid. Ook richten we ons op het zichtbaar maken van dat wat we buiten al doen.

3 4 6

Heel 2024: Uitvoeren Biodiversiteitsplan

Er blijven groene initiatieven lopen in 2024. Zo zullen de geveltuintjes niet alleen in het centrum van Barneveld worden uitgebreid. Ook in Voorthuizen centrum bieden we ondersteuning om zo geveltuintjes te realiseren. In 2024 is Voorthuizen het laatste dorp dat onderdeel is van het project Dorpen in het Groen. We blijven de weidevogelwerkgroep ondersteunen en sturen aan op meer communicatie hierover, met als doel om meer vrijwilligers te werven voor de weidevogelwerkgroep.

2

Heel 2024: Opstellen en vaststellen Bomenbeleidsplan

De aanbesteding hiervan is eind 2023 gestart. Het bomenbeleidsplan bestaat uit een beleidsdeel en een beheerplan en vloeit voort uit de bestuurlijke opgave 'een Duurzaam Barneveld'. Het belangrijkste doel is het behouden en ontwikkelen van bomen en de biodiversiteit in Barneveld.

2 6

Heel 2024: Opstellen Landschapsplan

Dit plan is doorgeschoven vanuit 2023. Dit plan richt zich op het verzamelen en updaten van al het gemeentelijk landschapsbeleid en integreert dit tot een Landschapsplan. Doel is dat dit plan nauw aansluit op de Omgevingsvisie en aangeeft hoe die visie zich vertaalt naar de ontwikkeling van het landschap. Dat betekent dat dit plan met de gemeenteraad gedeeld wordt, nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld.

Q2: Handleiding van het Soorten Management plan

We zijn in Barneveld druk met het isoleren van de woningen. Dit kan er echter toe leiden dat gebouwbewonende diersoorten zoals vleermuizen in het nauw komen te zitten. Met een soortmanagementplan wordt overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen. In een soortmanagementplan staan maatregelen, gedragsregels en afspraken opgesteld om ruimtelijke ontwikkeling en beheer in combinatie met de bescherming van betreffende diersoorten mogelijk te maken.

Q1-Q4: Monitoringsplan

In 2023 is er een begin gemaakt voor een monitoringsplan in samenwerking met TAUW. We richten ons erop om de biodiversiteit op bepaalde locaties te gaan monitoren. Dit zal waardevolle informatie opleveren, waarmee we meer inzicht krijgen in de voortgang op dit thema.

Thema Circulaire Economie

Op het thema Circulaire Economie werken we in 2024 aan de uitvoering van de Actieagenda Circulaire Economie. We sluiten aan bij concrete projecten en processen en zoeken naar een efficiënte inzet van de beschikbare capaciteit. Ook haken we aan bij de ontwikkeling van de nieuwe Economische visie. We blijven deelnemen aan Living Lab Foodvalley, waarbij we samenwerken met andere regiogemeentes.

Heel 2024: Circulariteit in de standaard uitvoeringseisen van eigen vastgoedontwikkelingen

Om meer circulaire maatregelen te nemen in eigen vastgoedontwikkelingen, zoeken we uit op welke manier circulariteit kan worden meegenomen in de standaard uitvoeringseisen van vastgoedprojecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het toepassen van biobased bouwmaterialen. Deze eisen worden meegegeven bij de aanbesteding en kunnen de ambities van de gemeente Barneveld in circulariteit hoger op de lijst van de aannemers zetten. De ervaringen van het project Bronveld zullen worden geëvalueerd en meegenomen in het proces.

Heel 2024: Hernieuwing van Grondstoffenbeleidsplan

Het grondstoffenbeleidsplan wordt in 2024 hernieuwd. Een samenwerking met het kernteam Circulaire Economie biedt de kans om circulariteit en duurzaamheid hoger op de agenda te zetten. Doel hierbij is onder andere om met concrete doelstellingen te komen, die we kunnen monitoren via het programma Duurzaamheid.

Heel 2024: Project VAB circulair slopen

Het project Vrijkomende Agrarische Bebouwing circulair slopen loopt ook in 2024 door. Doel van het project is om de (materiaal) ketens te sluiten en dit in de praktijk toe te passen (pilotproject). Dit doen we in opdracht van de Foodvalley samen met diverse ondernemers.

Q1-Q2: Circulaire mogelijkheden bij project grondbank

De grondbank wordt deels verplaatst van de milieustraat naar een nieuwe locatie. Deze locatie moet nog worden gevonden. De vrijkomende ruimte kan worden gebruikt als grondstoffen depot, waar materialen en producten kunnen worden opgeslagen voordat ze een tweede leven krijgen. Ook is de ambitie om de nieuwe grondbank zo circulair mogelijk in te richten, met hergebruik van materialen. Verder zal worden onderzocht of er mogelijkheden zijn voor compostering, verwerking van bladafval, en andere grondgerelateerde circulaire producten. Dit is voornamelijk afhankelijk van de grootte van de locatie.

Thema Duurzaam Voedselsysteem

Op het thema Duurzaam Voedselsysteem is onze gemeentelijke inzet om de basis op orde te houden. Dit doen we door onze deelname aan het regionale programma van de Foodvalley. Met name voor de eiwittransitie en het tegengaan van voedselverspilling zijn we alert op kansen om gemeentelijke pilot/projecten te laten landen in de regio. Dit thema is ook een logische verbinding met het programma Waardevol Landelijk gebied.

Heel 2024: Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma Voedsel voor een gezond leven van de Regio Foodvalley

We blijven samen met de regio aan diverse thema's werken, zoals het stimuleren van de korte keten (voedsel uit de streek), het voorkomen van voedselverspilling, het stimuleren van de teelt en het inzetten of het eten van alternatieve eiwitten en het creëren van een duurzame voedselomgeving, waarin mensen worden gestimuleerd om duurzaam en gezond voedsel te kopen. Het komend jaar zet de regio in op de aansluiting bij de ontwikkelingen in de landbouwsector en de rol van gezonde voeding, circulariteit en de eiwittransitie daarin.

Heel 2024: Tegengaan voedselverspilling

Dit doen we bij verschillende doelgroepen door gerichte projecten, waardoor klimaatimpact van verspild voedsel teruggedrongen wordt. Dit in samenwerking met het programma Voedsel van de regio en het Living Lab Regio Foodvalley Circulair. Onderdeel van onze inzet is in ieder geval meedoen aan de Week tegen voedselverspilling.

Duurzaam
Barneveld
gemeente
Barneveld